

DİYARBAKIR SEMT PAZARI ARAŞTIRMASI

AĞUSTOS 2023

Yöntem ve Amaç

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi; Türkiye'de yaşanan ekonomik krizin ve fiyat artışlarının semt pazarlarındaki yansımalarına dair Diyarbakır merkezli bir anket çalışması yapmıştır. Diyarbakır Merkeze bağlı, Yenişehir, Bağlar ve Kayapınar ilçelerinde 180 satıcı (pazarcı) ile yüz yüze gerçekleşen çalışmada; Pazar ürünlerindeki fiyat artışlarının sebeplerine, alım gücüne etkisine, pazarcının fiyat artışlarından etkilenme hallerine, alıcı-pazarcı arasındaki ilişkiye ve fiyat artışlarının etkisine dair algı ve öngörüler öğrenilmeye çalışılmıştır.

Ortaya çıkan verilere göre;

Fiyat artışlarının Diyarbakır semt pazarlarına etkisi üzerine gerçekleşen çalışmanın %33,3'ü **Bağlar**, %33,3'ü **Kayapınar**, %33,3'ü **Yenişehir** ilçelerinde yapılmıştır.

Yine araştırma grubunun; %58,3'ü aldığı ve sattığı ürüne **Her gün**, %31,1'i **Haftada bir**, %5'i **İki haftada bir**, %5,6'sı **Ayda bir** zam geldiğini düşünmektedir.

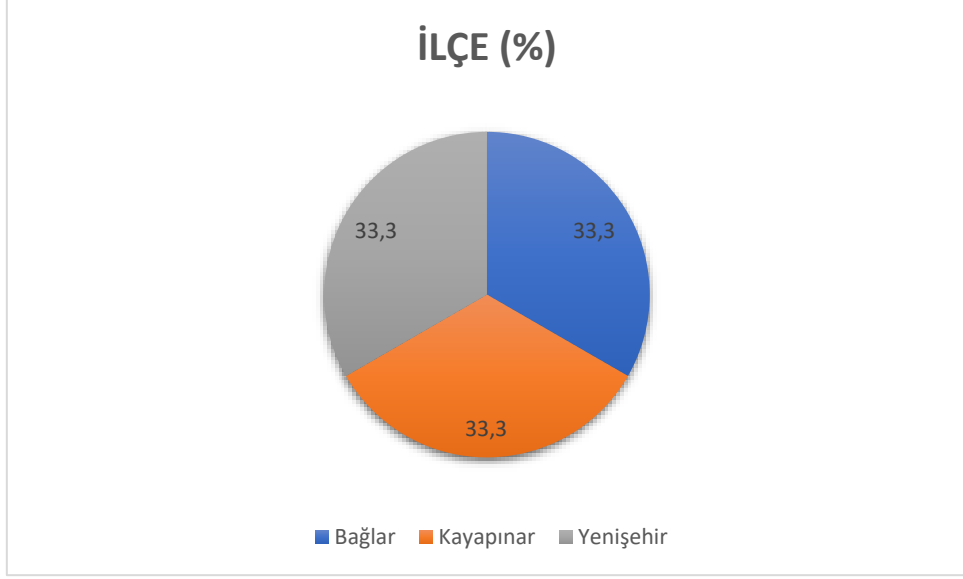
“**Aldığınız Ürünlere Sizce Neden Zam Gelmektedir?**” sorusuna pazarcıların %42,4'ü **Mazot/Benzin Fiyatlarının Yükselişi**, %27,8'i **Yanlış Ekonomik Politikalar**, %9,3'ü **Döviz-Altın Yükselişi**, %5,3'ü **Kuraklık**, %4'ü **Fırsatçılık** yanıtını vermişlerdir.

Fiyat artışlarının satışlara etkisi için %78,3'ü **Çok düştü**, %14,4'ü **Düştü**, %5'i **Değişmedi**, %1,1'i **Arttı**, %1,1'i **Çok Arttı** yanıtını vermişlerdir.

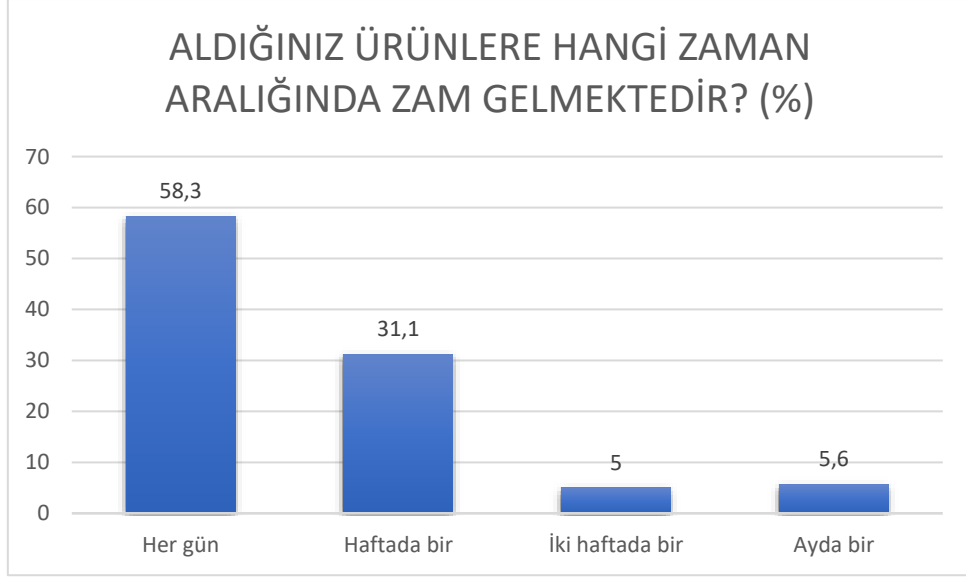
Bununla birlikte araştırma grubunda yer alan görüşmecilerin; %81,7'si son bir yıl içinde Tüketicinin alım gücünün **Çok Azaldığını**, %12,2'si ise **Azaldığını düşünürken**; %4,4'ü **Değişmediğini** %0,6'sı **Arttığını**, %1,1'i **Çok Arttığını** düşündüğünü bildirmiştir.

Araştırma grubuna katılan görüşmecilere **Satılmayan Ürünlerinizi Ne Yapıyorsunuz?** Sorusu da yöneltilmiş, bu soruya; %52,8'i **Akşama Doğru Zararına Satış Yapararak Elden Çıkıyoruz**, %15'i **Ertesi Güne Daha Uygun Satıyoruz**, %10'u **Çöpe Atıyoruz**, %6,7'si **Kalan Ürünleri Yoksullara Veriyoruz**, %6,7'si **Satılabilecek Kadar Ürün Getiriyoruz** yanıtlarını vermişlerdir.

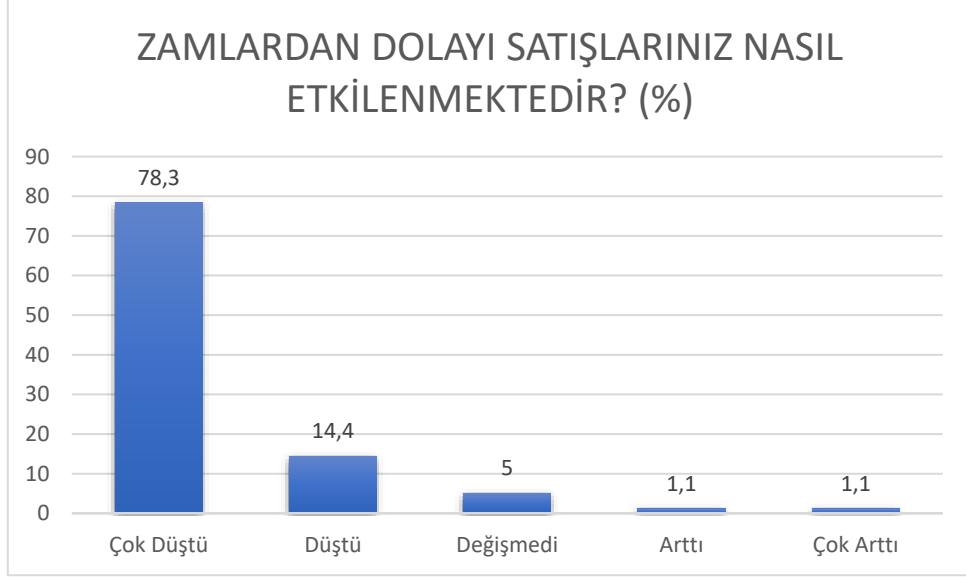
Semt pazarlarında satıcılarla (Pazarcılarla) yapılan anket çalışmasından elde edilen verilerin grafik ve tablolu ayrıntıları aşağıdaki gibidir;

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **İlçe** dağılımına baktığımızda; %33,3'ü **Bağlar**, %33,3'ü **Kayapınar**, %33,3'ü **Yenişehir** olduğu görülmektedir.

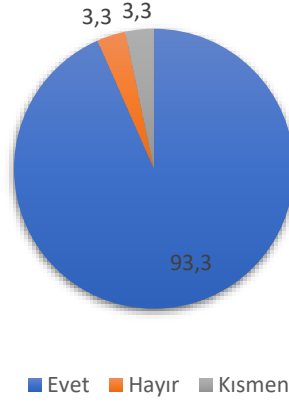

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Aldığınız Ürünlere Hangi Zaman Aralığında Zam Gelmektedir?** sorusuna baktığımızda; %58,3'ü **Her gün**, %31,1'i **Haftada bir**, %5'i **İki haftada bir**, %5,6'sı **Ayda bir** yanıtını vermişlerdir.

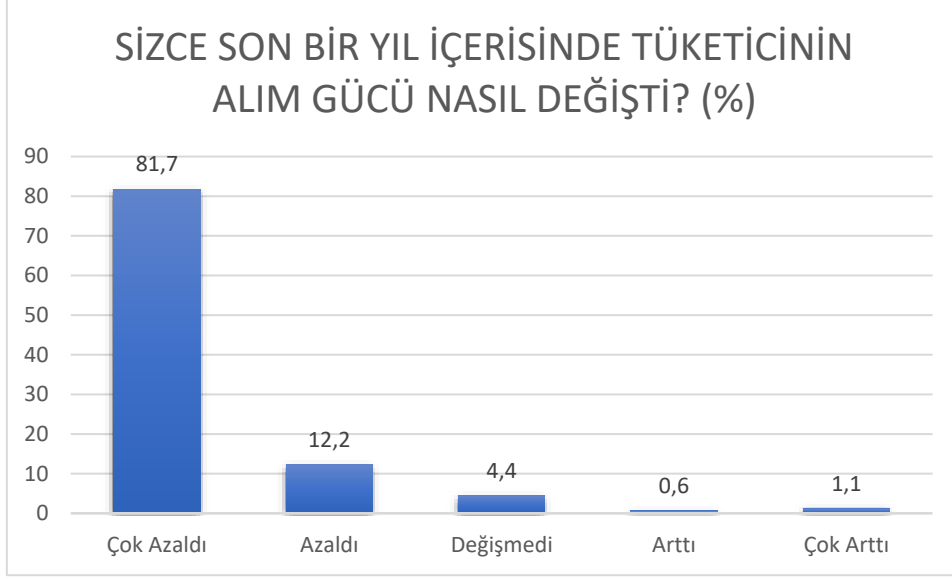

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Zamlardan Dolayı Satışlarınız Nasıl Etkilenmektedir?** sorusuna baktığımızda; %78,3'ü **Çok Düştü**, %14,4'ü **Düştü**, %5'i **Değişmedi**, %1,1'i **Arttı**, %1,1'i **Çok Arttı** yanıtını vermişlerdir.

ZAMLARDAN DOLAYI TEPKİ ALIYOR
MUSUNUZ? (%)

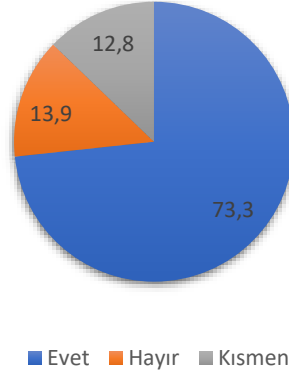

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Zamlardan Dolayı Tepki Alıyor Musunuz?** sorusuna baktığımızda; %93,3'ü **Evet**, %3,3'ü **Hayır**, %3,3'ü **Kismen** yanıtını vermişlerdir.

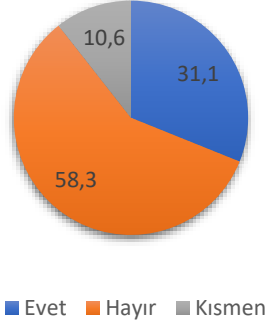
Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Sizce Son Bir Yıl İçerisinde Tüketicinin Alım Gücü Nasıl Değişti?** sorusuna baktığımızda; %81,7'si **Çok Azaldı**, %12,2'si **Azaldı**, %4,4'ü **Değişmedi**, %0,6'sı **Arttı**, %1,1'i **Çok Arttı** yanıtını vermişlerdir.

SİZCE SEMTE GÖRE SATIŞLARINIZDA BİR FARKLILIK SÖZ KONUSU MUDUR? (%)

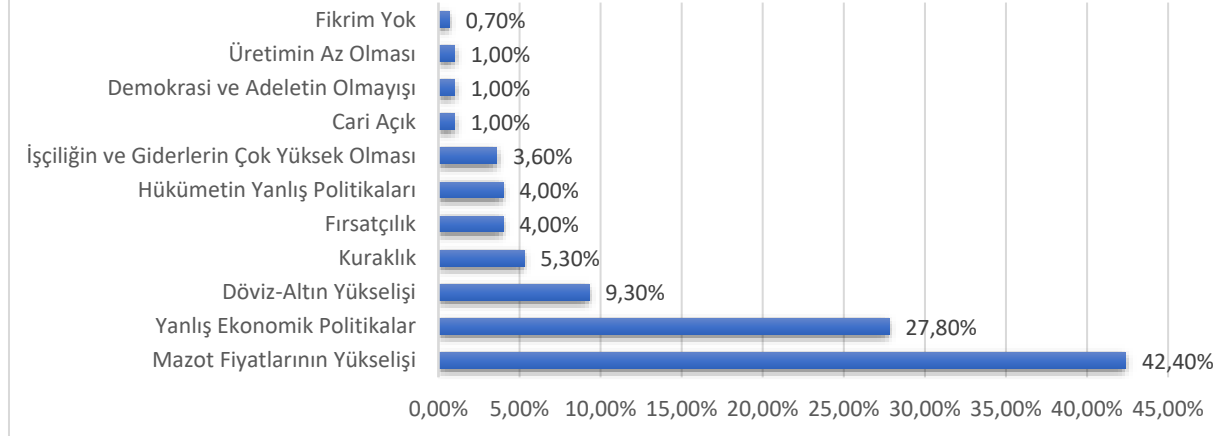
Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Sizce Semte Göre Satışlarınızda Bir Farklılık Söz Konusu Mudur?** sorusuna baktığımızda; %73,3'ü **Evet**, %13,9'u **Hayır**, %12,8'i **Kismen** yanıtını vermişlerdir.

SATTIĞINIZ ÜRÜNLERİN SATIŞ FİYATINDA
SEMTLERE GÖRE DEĞİŞİKLİK OLUYOR MU?
(%)

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Sattığınız Ürünlerin Satış Fiyatında Semtlere Göre Değişiklik Oluyor Mu?** sorusuna baktığımızda; %31,1'i **Evet**, %58,3'ü **Hayır**, %10,6'sı **Kismen** yanıtını vermişlerdir.

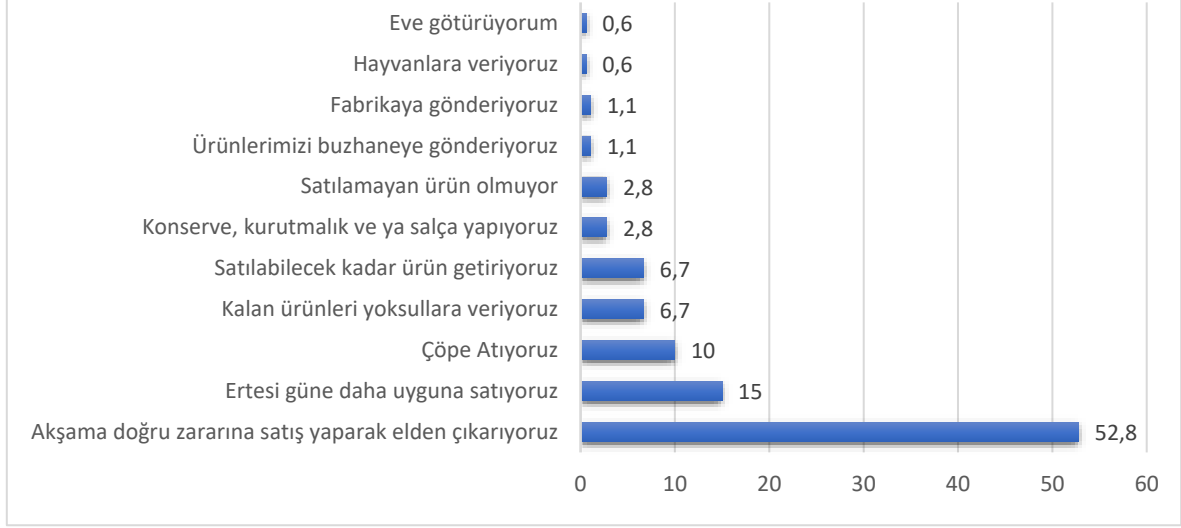
ALDIĞINIZ ÜRÜNLERE SİZCE NEDEN ZAM GELMEKTEDİR? (%)

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Aldığınız Ürünlere Sizce Neden Zam Gelmektedir?** sorusuna baktığımızda; %42,4'ü **Mazot Fiyatlarının Yükselişi**, %27,8'i **Yanlış Ekonomik Politikalar**, %9,3'ü **Döviz-Altın Yükselişi**, %5,3'ü **Kuraklık**, %4'ü **Fırsatçılık** yanıtını vermişlerdir.

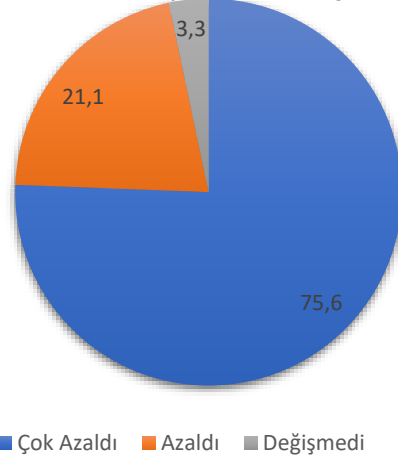
Detayları grafikte verilmiştir.

SATILAMAYAN ÜRÜNLERİNİZİ NE YAPIYORSUNUZ? (%)

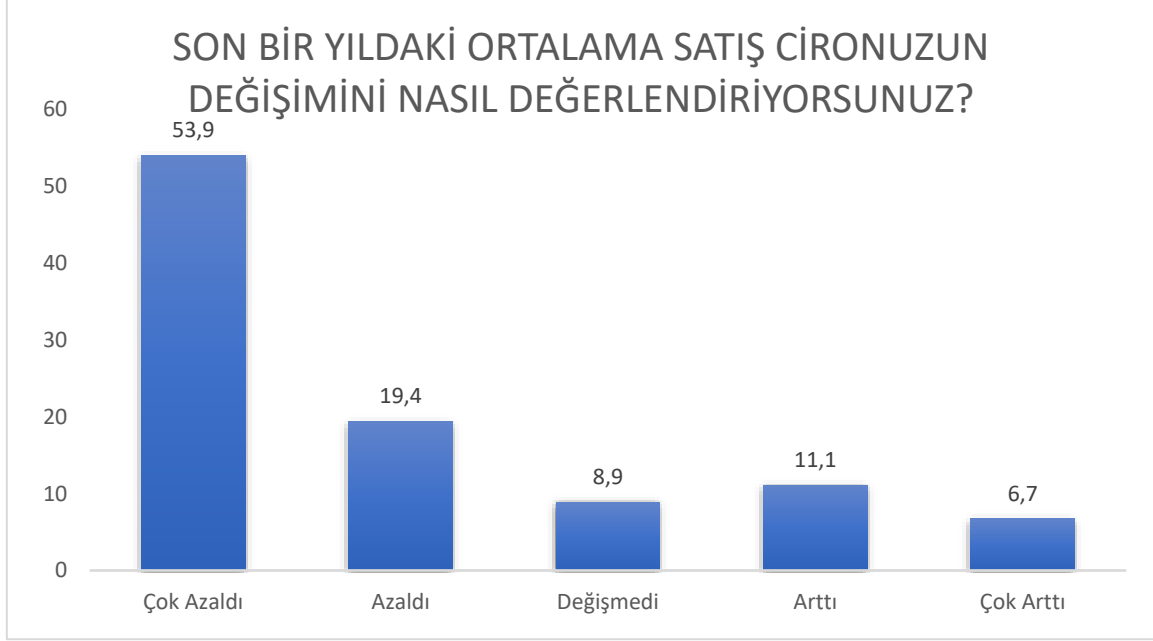

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Satılmayan Ürünlerinizi Ne Yapıyorsunuz?** sorusuna baktığımızda; %52,8'i **Akşama Doğru Zararına Satış Yapararak Elden Çıkartıyoruz**, %15'i **Ertesi Güne Daha Uygun Satıyoruz**, %10'u **Çöpe Atıyoruz**, %6,7'si **Kalan Ürünleri Yoksullara Veriyoruz**, %6,7'si **Satılabilecek Kadar Ürün Getiriyoruz** yanıtını vermişlerdir.

TÜKETİCİLERİN SON BİR YIL İÇERİSİNDE ALIŞ-VERİŞ HACİMLERİ
(ALDIKLARI MİKTAR) NASIL DEĞİŞTİ? (%)

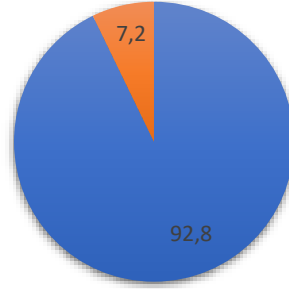

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Tüketicilerin Son Bir Yıl İçerisinde Alış-Veriş Hacimleri (Aldıkları Miktar) Nasıl Değişti?** sorusuna baktığımızda; %75,6'sı **Çok Azaldı**, %21,1'i **Azaldı**, %3,3'ü **Değişmedi** yanıtını vermişlerdir. Bu soruda yer alan **Arttı**, **Çok Arttı** seçeneklerine ise yanıt gelmemiştir.

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Son Bir Yılda Ortalama Satış Cironuzun Değişimini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusuna baktığımızda; %53,9'u **Çok Azaldı**, %19,4'ü **Azaldı**, %8,9'u **Değişmedi**, 11,1'i **Arttı**, %6,7'si **Çok Arttı** yanıtını vermişlerdir.

FİYAT ARTIŞLARINA DÖNÜK ÖNGÖRÜNÜZ NEDİR? (%)

■ Daha da Artacağını Düşünüyorum ■ Fikrim Yok

Araştırma grubuna katılan görüşmecilerin **Fiyat Artışlarına Dönük Öngörünüz Nedir?** sorusuna baktığımızda; %92,8'i **Daha da Artacağını Düşünüyorum**, %7,2'si **Fikrim Yok** yanıtını vermişlerdir.